

Гротеск ~ А Готика Епічний

від Дж. Е. Грейвена

Розділ IX

~За дванадцять миль на захід від тлючих руїн абатства Гардієнс, самотня постать Обережно крокуючи під останніми променями ранкового місячного сяйва, брат Ніколас згорбився, по саму руку обтяжений вчорашніми недоброзичливими та Богом посланими дарами з кухні абатства, і ніс переповнену чернечу мантию, перекинута через плече та наповнену провізією.

Ніколас насилу піднявся на гребінь кам'янистої хребта й сперся на коліна, його дихання часте й затуманене холодним нічним повітрям. Там, удалині, через широкий простір стародавнього давно висохлого русла річки, виднівся отвір печери, яку він відкрив багато років тому — Гірський Пащек, як він її називав. Він боком спустився з хребта, перетнув величезну кам'яну долину та увійшов у величезну чорну діру.

З глибини печери долинав лункий голос: «Ченцю?» — щирий хлопчачий сміх вирвався з темряви. — «Я знав, що ти прийдеш! Так і було!»
Ніколас відповів, заглиблюючись у темряву. «Лазарю, це я...»
І перш ніж чернець встиг представитися, Лазар промчав повз кам'янистий кут і різко зіткнувся з ним. І чернець, і зброєновець упали на землю. Провізія

розкидані, коли колесо сиру хиталося по підлозі печери.

«Боже мій! Лазаре», — пихнув Миколай, — «Ти налякав ... о ні!» Чернець побіг по підлозі, намацуючи шлях у темряві, нишпорячи в імпровізованому мішку. Усередині він знайшов флягу з кров'ю, все ще цілою та запечатаною. Він глибоко зітхнув з полегшенням. «Слава Господу», — пробурмотів він, цілуючи пляшку та обережно повертаючи її між речі.

«Ченцю... Ніколасе? Вибачте, ченце». Лазар підвівся на ноги, приніс сирне коло і запитав: «Де ченце Одіно?»

«За хвилинку... допоможи мені зібрати припаси. Пошукай їх.»

Лазар обережно засунув сир у мішок, обережно дістаючи пляшку всередині, і з-під тканини поширився приємний запах. «Я зберу їх, ченцю», – відповів Лазар, і тон його голосу змінився, тепер він ніби став спустошеним і важким.

Миколай розмірковував уголос: «Якщо я правильно пам'ятаю, то на протилежному схилі цієї гори стоїть гай ». Чернець різко встав і погладив підборіддя, ніби замислившись. «По-перше, вогонь... нам потрібен вогонь». Ніколас підійшов до входу в печеру. Лазар був схожий на статую, що насторожено дивилася на мішок, ніби щось мало статися жахливо не так. **З ЦИМ.**

«Лазарю, ходи зі мною».

«Так, ченцю». Лазар відвів погляд і пішов за Ніколасом з Гірської Пащі вздовж її більш пологого, залитого місячним схилу.

«Навіть мої кістки замерзли — для такого скромного одягу, як наш, цей лісовий туман неблаганний». Ніколас швидко потер руки та обернувся, додавши: «Я також приніс маленьку олійну лампу з олією, трохи мотузкового ґнота та трутник з кременями. А тепер ми...» зібрати сухою та прогнати цей постійний вологий холод?

«Так, ченцю».

Нарешті, глибоко в печері, Лазар і Ніколас сиділи на двох присадкуватих валунах, а між ними потріскував вогонь. Його помаранчеве сяйво розганяло холод, водночас відкриваючи величезні неправильні підземні розміри печери. «Вогонь, нарешті», Ніколас поклонявся полум'ю, що лізло вгору, гріючи руки. Він глянув на купу паливо поруч із собою та ретельно вибрав кілька гілок, щоб додати до вогню.

Лазар зазирнув крізь вогонь, оглядаючи майстерно виготовлені чоботи Ніколая до литок.

«Де ваші сандалі, ченцю?»

Ніколас хихикнув. «Пішли. Тобі подобаються мої чоботи?» Ніколас крутив ними туди-сюди на тлі вогню.

«Так», – відповів Лазар.

Я сам їх зробив. Б'юся об заклад, ти ж не знав, що я колись був швцем, чи не так?

«Я не робив цього, ченцю».

«Будь ласка, називайте мене просто Миколаєм, Лазарем».

Хлопчик кивнув. «Ти вмєш робити взуття, Ніколасе?»

«Справді... і навіть найкращі. Це остання пара, яку я зробив перед тим, як прийти до абатства». Ніколас оглянув свої чоботи. «Хотили б ви почути про мої колишні часи шевця?»

«А я б», — відповів Лазар, глянувши на свої брудні рукавиці.

— Тоді я маю тобі сказати. — Ніколас зсунувся на валуні та нахилився до полум'я, поклавши руки на коліна. — Коли я був набагато молодшим, я жив з батьком і старшим братом в Ефраїмі — мальовничому маленькому селі на південній околиці Бургундії. Мій батько був сільським швцем — він навчився у мого діда. Ми всі працювали в майстерні, шили та латали взуття. Мій батько сподівався, що ми з братом зможемо продовжити торгівля».

«Але якщо чесно, мій батько захворів і більше не міг доглядати за майстернею. Тож він покладався на нас, щоб ми її підтримували. Це було жакливо — майже вся робота лягла на мене».

Лазар спитав: «Твій брат не хотів їх зробити?»

Ніколас похитав головою: «О, так він і зробив — усім серцем він хотів піти слідами батька. І він прагнув навчатися. Однак Бог ніколи не мав наміру бачити його швцем — спроба за спробою, він ніколи не міг зробити це правильно. І майже завжди мені доводилося йти за ним і переробляти взуття, яке він намагався полагодити. Це тривало дуже довго; і більшість днів я працював допізна».

«Ти розповів своєму батькові?» — запитав Лазар.

«Ні». Ніколас прокашлявся. «Батько помирав, ми з братом чплялися один до одного, як вовки, а крамниця занепадала. Через його погіршення стану я не міг змусити себе турбувати його».

Лазар помітив сльози, що наверталися на обличчя Ніколаса, над вимушеною посмішкою. «Я часто розмірковував, чому я зробив те, що зробив. Бачите, як і щоранку, я йшов до крамниці, проте під час моєї останньої прогулянки замість того, щоб зайти у двері, я пройшов повз крамницю і просто продовжував йти — геть від крамниці — геть із села — і зрештою, геть із Бургундії».

Ніколас опустил очі: «Я залишив усе позаду, крім цих чобіт».

«Якийсь час я переїжджав, працюючи в кількох шевських майстернях, щоб заробити на життя. Однак незабаром після цього Господь торкнувся мого серця уві сні; Він зворушив мою душу. Він покликав

на мене й повів мої ноги до абатства Гардєн — шукати самотнього життя на служінні Йому. І дивним чином я відчував більше свободи в межах стін цього абатства, ніж будь-коли поза ними. — Ніколас похитав головою, химерно посміхаючись.
«ДИВНО».

«А як же твоя родина?» — спитав Лазар.

«Ну, невдовзі після приїзду я написав своєму братові. Я не очікував від нього відповіді, але він відповів; сказав мені, що наш батько помер невдовзі після мого від'їзду. Пізніше я також дізнався, що мій брат продав крамницю за борги і... ну, він попросив мене більше ніколи йому не писати». Він звинувачує мене у смерті нашого батька — у всьому цьому.

Ніколас нахилився і розпалив вогонь. «Одіно розповів мені все, Лазаре. Я знаю, чому ти носиш капюшон». Голова Лазаря миттєво відкинулася назад; і за безжиттєвими очними отворами в капюшоні, що виблискували в ідеальному куті світла вогню, Ніколас помітив пару глибоких, пильних блакитних очей, що дивилися прямо в його власні.

«Не хвилюйся за мене, Лазаре. Як і з Одіно, і з твоїм батьком; твоя таємниця в безпеці зі мною». Лазар повернувся до полум'я, нічого не кажучи.

«Можеш говорити зі мною відверто, Лазаре. Вважай мене радше другом, ніж ченцем». Миколай засунув палицю у вогонь і сперся на свій валун.

«І твій батько, і Одіно сказали мені, що тебе покинули біля воріт абатства Гардєнс незадовго до мого прибуття. І що в тебе була хвороба повітря, через яку ти ніколи не мав права залишати катакомби. Жодна з цих речей не була правдою, чи не так?»

Зрештою, Лазар зізнався. «Ні. Але батько заборонив мені говорити правду. Він сказав, що інші ченці можуть мене вбити, якщо я розповім їм правду про себе.

«Ваша хвороба ніколи не була від просто неба, як він стверджував, а таємно від сонячного світла, у вас серйозна хвороба від сонця, так?»

«Так».

«А лікар, якого Іван викликав до абатства Гардєнс, щоб зафіксувати вашу хворобу...» абат?»

«Я ніколи не був у лікаря. Можливо, батько домовився, щоб хтось прийшов...»

«Тепер я розумію. Лазаре, твій батько говорив правду — тебе б точно вбили».

Озираючись назад, я можу це чітко бачити. Твій батько дуже любив тебе, Лазаре.

«Так, він це зробив; як я його люблю».

«Де твій батько ховав тебе з самого твого народження?»

«Він знайшов мене в соборі та сховав у катакомбах — у крипті Бастона».

«У самому абатстві?! Як він врятував когось від твого виявлення?»

«Він наполягав, щоб я мовчав і тримав двері криниці замкненими. Тож я їх і зробив».

«Він що сказав?! Ти ж з народження вмів говорити?»

«Ні. Батько швидко мене навчив».

«І, можливо, ви швидко навчилися. Скажіть мені, як довго ви ховалися в криниці?»

«Можливо, рік. Потім батько пошив мені маску та халат і вдав, що знайшов мене покинутою біля північної брами абатства, а я вдала, що хвора». Ніколас розпалив вогонь, знову погладжуючи підборіддя, обмірковуючи все, що розповів йому Лазар.

«Ти не схожий на решту цих... хм, я маю на увазі ... судячи з твого зібраного вигляду, твоя статура нагадує скоріше хлопчика, ніж звіра. Якщо дозволите запитати, скільки тобі років, Лазаре? Тобі справді тринадцять років?»

«Я постарів лише на сім років».

Ніколас похитав головою, і в куточку його губ з'явилася ледь помітна посмішка. — Вражає. Можливо, різниця у вашому згаданому та справжньому віці мала приховати ваш незвичайний зріст. Яким же розумним був ваш батько. Тепер я знаю, що ваша спина насправді не така сутула, як могли б припустити твердження в абатстві. У них загорнуті та заховані крила, так?

Лазар різко підвівся на ноги. «Я не хочу більше говорити, Ніколасе».

Миколай заспокоїв його: «Вибачте. Ні, сідайте! Я більше не буду говорити про ваш стан. Сідайте, якщо хочете, синку». Лазар сів.

«Мушу сказати, що я давно захоплююся тобою, Лазаре. Ти ніколи не був схожий на інших хлопців-зброєносця — сумнівався у своїй вірі та обов'язку, як більшість із них так часто робила — і сварився через неважливі справи. Ти завжди був спокійним, знав свої обов'язки та обмірковував свої слова, перш ніж їх вимовити».

Лазар повернув голову до мішка з провізією, що лежав на підлозі печери. «Братець Одіно сказав, що прийде за мною, але ти прийшов замість нього. Чому ти приніс його кров у флязі?»

«Звідки ти дізнався?»

«Я відчуваю його запах — це справді Одіно. Чому він пролив цю кров? Чому вона у тебе тепер?»

Ніколас нервово заворушився, його погляд бігав то на мішок, то на Лазаря. Він глибоко вдихнув і випростався на камені. «Я маю тобі дещо сказати, Лазаре».

«Братець Одіно мертвий?» — спитав Лазар.

«Так, Лазаре».

Лазар захлинувся. «Але як?»

«Той капітан — той самий, що вбив твого батька».

«Чому він їх убив?»

«Бо Іван та Одино тебе захистили».

Над печерою запала тиша, обидва дивилися у полум'я. Лазар промовив: «Тоді я повинні вбити цього капітана.

«Ні, Лазарю. Не вбий».

«Око за око!» — виплюнув Лазар.

«Ти ж не маєш цього на увазі, чи не так?»

Лазар опустил плечі. «Ні, я все ж відчуваю це».

«Я відчуваю те саме — Одино був для мене як батько. І саме тому я зараз тут. Є дещо дуже важливе, що ти маєш зробити».

«Що робити?»

Ніколас підвівся, підійшов до мішка та почав поритися в ньому. «Ти вмєш читати карту?»

«Так. Мене навчив мій батько».

«Карти катакомб?»

«Я бачив карти в скрипторії. Я досі їх пам'ятаю».

Микола витягнув з мішка складений пергамент.

«А які саме карти ви пам'ятаєте?»

«Усі вони».

«Ні, скільки ж тобі привіз твій батько?»

«Одного разу я попросив у батька свіжу карту, а він сказав, що вже показав мені всі карти зі скрипторію».

Микола стояв, чухаючи голову. «Усі вони? У скрипторії, мабуть, сотні карт. Усі вони, Боже мій». Микола окинув поглядом підлогу печери, знову погладив підборіддя, а потім запитав: «Скажи мені, Лазарю, чи пам'ятаєш ти серед цих численних карт абатства країну під назвою Італія?»

Лазар показав на південний схід. «Це там — у тому напрямку — через затоку Леон і Тірренське море; на схід від острова Сардинії. Італія має форму вашого чобота. Це здебільшого оточений морями, а гори проходять через його нижній центр. Умбрія Прованс також знаходиться в його центрі. Монастир Канчелло знаходиться там, трохи північніше від нього .

Миколай підняв брову, вкрай приголомшений. Потім він знову випробував Лазаря...

продемонстрував здібності, хитро намагаючись дезорієнтувати та, можливо, поставити під сумнів власні географічні спогади; «А як щодо Королівства Шотландія?» Лазар вказав у протилежному напрямку, на північний захід. «Це той шлях — через коротку водну ділянку; і на північ від англійських земель».

«А де мій дім, Лазарю?»

«Село Єфрем знаходиться на півдні Бургундії», — Лазар вказав трохи на схід.

«Ось так».

«А Мурат?»

«Тим шляхом».

Ніколас похитав головою. «Абсолютно вражаюче». Він кивнув. «Господь благословив вас дивовижним даром».

«Чому ти питаєш мене про такі місця?» — спитав його Лазар.

Ніколас глибоко вдихнув, повернувся до свого валуна та дав Лазарусу складений пергамент. Лазарус розгорнув його та переглянув. На сторінці було зображення Франції, Італії та навколишніх країн і морів. «Я пам'ятаю саме цю карту».

«Я й гадаю, що так, адже воно було з того ж скрипторію абатства. Послухай мене, Лазаре».

Я прийшов не лише для того, щоб принести вам провізію, а й щоб виконати останнє прохання брата Одіно.

Він бажає, щоб ви поїхали до Італії — до монастиря дель Канчелло в Умбрії — і ви відтоді показали, що знаєте його місцезнаходження... Там ви маєте викликати брата Сальвітіно, літнього ченця, який дуже добре знає подробиці щодо Ґейтсона. Лазар згадав свою розмову з Іваном — і листа, і послугу, яку йому винен.

«Ти маєш йому сказати...»

«Поїхати до Італії?!» — перебив його Лазар.

«Дозволь мені говорити, Лазарю. Ти маєш передати йому, що Ворота в абатстві Гардієнс відкрито. Скажи йому, що ти син брата Івана Гогу — з Ворота. Він впізнає тебе за цим посиланням. Також я приніс флакон крові. Ти маєш віддати його...» Сальвітіно, і скажи йому, що це кров брата Одіно. Тоді він знатиме, що з нею робити.

«Ні. Ні, я не можу», — пробурмотів Лазар, хитаючи головою.

Миколай продовжив: «Ви маєте привести брата Сальвітіно, розповісти йому про це та повернути його до абатства. Брату Одіно сказали, що він найстарший і найстарший ченець... Нижня рада, і, можливо, єдиний чернець, що вижив, в абатстві Гардієнс та монастирі Канчелло, який має знання, щоб розібрати Ворота за допомогою перекладених написів — щоб правильно їх знову закрити. Він також може допомогти вам з іншим особистим питанням щодо побажань твого покійного батька, як тільки ти віддаси йому флягу. Ти маєш бути обережним, щоб не розбити її дорогою. Твій батько пишався б тобою.

Лазар різко підвівся, кинув карту на підлогу печери, відійшов від вогню та повернувся до Ніколаса. «Це надто далеко. Батько сказав сонце ... чому б тобі не піти по цього ченця та не принести йому флягу, якщо ти знаєш такі речі?»

«Я не можу. Мене чекає леді».

«Пані?»

«Навіть чекає моя майбутня дружина Марта. А тепер ходімо. Сідай, Лазарю. Будь ласка. Я розповім тобі про мою найдорожчу Марту».

«Але ж ти ... хіба тобі не потрібно дотримуватися обітниць celibату та стриманості?» Лазар повернувся до вогню та сів.

Миколай відкинув запитання Лазаря. «Вона живе в Мураті — вдова покійного сільського шевця, упокій його душу. Хочете почути про неї?»

«Я б так і зробив», — зітхнув Лазар.

«Я зустрів Марту під час дуже дивного нещасного випадку», — Ніколас спробував засміятися, перш ніж продовжити.

«Ну, не зовсім. Мене завжди тягнуло до місцевих шевських крамниць, коли абат Воніґ посилав мене до нової сільської церкви — розумієте, непохитний шевець у мені».

«Близько року тому абат відправив мене до Мурата, щоб допомогти наглядати за ремонтом місцевої церкви. Цілком очікувано, допитливий швець у мені ворухнувся, і я пішов до місцевої шевської майстерні. На жаль, щойно я відчинив двері, як кинутий чобіт вдарив мене в обличчя». Каблук того черевика був останнім, що я пам'ятаю — доки не прокинувся.

«Коли я теж підійшов, мій погляд упав на прекрасне видовище». Він засміявся і погладив підборіддя. «Я зрозумів, що помер, бо наді мною маячило обличчя Ангела — це була моя люба Марта, яка витирала мій опухлий ніс вологою ганчіркою. Вона доглядала моє обличчя, поки ми розмовляли».

«Пізніше я дізналася, що вона мала намір кинути черевик у двері, але моє обличчя стало на заваді. Після смерті чоловіка вона намагалася підтримувати крамницю. Вона повідомила своїм клієнтам, що вночі до неї приходять інші чоловіки і працюють над взуттям, хоча насправді вона сама працювала над ним. Однак чутки поширювалися сільськими молитовними громадами, і кілька жінок таємно чекали на появу цього чоловіка. Я дізналася, що незадовго до мого приходу до її крамниці кілька жінок вийшли з неї, звинувативши її в тому, що вона справжній швець, і сказавши їй, що вони повідомлять усім її клієнтам, що жінка працює над їхнім взуттям».

«Наступного дня дружини попросили своїх чоловіків принести взуття, яке потребувало ремонту. Потім вони пильно стежили за нею. Жінки можуть бути такими — навіть злостивими, якщо в них щось не так.»

У будь-якому разі, швець у мені врятував її. Я сказав їй широко відчинити двері, а сам взявся за роботу, поки вона виходила надвір. Я наробив багато шуму — бив, стукав тощо.

Ніколас засміявся. «Треба було бачити їхні обличчя. Крамниця була повна цікавих жінок з відкритими ротами. Я вдавав, що не помічаю їх, поки лагодив один черевик за іншим — я зрозумів, що з того часу втратив зв'язок з ремеслом, але рухався, як впевнений кінь, кожна лата була зроблена ідеально. Одна з них була настільки сміливою, що запитала мене, чи я завжди працював над взуттям Марти. «Ну, звичайно, жінко», — сказав я. «Чи ви зрозуміли, що взуття лагодилося саме?» Вона б не наважилася більше розпитувати ченця». Він знову засміявся. «Марта запитала їх, чи є у них ще взуття для її «священника-шевця». О, цей вираз їхніх облич, коли вони виходили з крамниці. Я повернулася до них спиною, щоб приховати свій сміх».

«Не свідчи неправдиво, Миколаю», — перебив його Лазар.

Посмішка зникла з обличчя Ніколаса. «Ну, я не збирався стояти склавши руки, поки Марта падала...» вовкам. Іноді ми повинні оцінювати, коли правда руйнує більше, ніж брехня може виправити. Так, я збрехав, Лазаре. Мушу зізнатися, це була найсолодша брехня, яку мені коли-небудь доводилося говорити.

«Як так?»

«Ми з Мартою зблизилися за останній рік. Я допомагав їй у крамниці. Вона пообіцяла мені свою руку і серце. Вона продасть крамницю і погодилася повернутися зі мною до мого колишнього села в Бургундії. Я нарешті повертаюся додому. Сподіваюся помириться з братом і запропонувати нам трьом відкрити шевську крамницю — можливо, купити стару крамницю мого батька, якщо зможемо».

«Тоді ти порушиш свої священницькі обітниця, так?»

«Ні, Лазаре. Я виправлю те, що зламав, ставши спочатку священником. Господь ніколи не мав на меті, щоб я залишався ченцем. Тепер я це бачу. Він сказав мені перестати ховатися — залишити стіни абатства — повернутися додому та виправити свої минулі помилки».

«Я не розумію», – відповів Лазар.

«Господь часто діє своєрідним чином, Лазарю. Навіть я не розумів Його покликання». поки Марта не вдарила мене тим черевиком. І відтоді Він відкрив мені очі на моє справжнє покликання». Ніколас опустил голову: «Шкода, що мій батько не живий і не може зустріти моє повернення». Він би полюбив Марту.

«Можливо, ти віриш, що Господь веде тебе зараз лише тому, що ти кохаєш Марту, — і що ти так сильно цього бажаєш, що, можливо, віриш, що натомість тебе веде Божа воля? Чому Господь може завести тебе геть, стати ченцем, а потім знову повернути додому?»

«Можливо, щоб знайти себе, Лазарю. Я часто думав про те саме, але чув, як Він говорив до мене — у своєму серці я знаю, що Він веде мене».

«А чи сказав Він тобі також брехати жінкам у Мюраті, брате?»

Ніколас насупився. «Ні». Він змінив позу, зростаючи в розпачі. «Скажи мені, Лазаре, чи відчуваєш ти, що намагаєшся підкорятися волі Божій?»

«Так».

«І чи ви виконували Його волю, коли брехали абатству, вдаючи, що у вас повітряна хвороба?»

«Я зробив, як мені сказали». Лазар опустив голову.

«Я глибоко поважав твого батька, Лазаре. Я не сумніваюся в його судженнях щодо тебе, але мушу запитати ось що: чому ти гадаєш, що він усім брехав про тебе?»

«Щоб захистити мене від лиха. Він мій батько».

«Як я брехав, щоб вберегти Марту від лиха».

«Однак вони б не вбили Марту, якби дізналися правду про неї».

«Хіба брехня не є брехнею за будь-якими мірками? За тих обставин я зробив те, що, як мені здавалося, було правильно, і цей вчинок, яким би неправильним він не здавався, був заради загального блага. Ти все ще ... тобі ще багато чого треба навчитися, Лазаре».

«Можливо», — різко відповів Лазар. Він дивився на танцююче полум'я, згадуючи свою колишню розмову з в'язнем, який клявся Істиною; і який назвався лише: «бідолаха у Христі». Він розмірковував, що чоловік уже визнав усю свою правду і був «згорілий до кісток» за це.

«То що ж це за Ворота, Лазаре?»

«Ви не знаєте?»

«Я ніколи не був ченцем Нижчої ради і не мав доступу до їхніх рукописів — просто типовим ченцем, як і більшість в абатстві».

«Це брама, але іншого типу. Нам не слід про неї говорити».

«До пекла, маєш на увазі?»

«Так».

«Я чув такі чутки, як і багато хто».

Лазар ворухнувся. Його занепокоїли постійні запитання Миколи. Як давні члени Нижчої ради, старші ченці, ні Іван, ні Одино рішуче заборонили б йому невимушене обговорення таких питань, суворо призначених лише для таємних розмов старших ченців. У цих, здавалося б, невинних питаннях підозри Лазаря щодо ченця зростали.

Ніколас продовжив: «А що ще про це? Ходять чутки, що тут блукає Жінка-Привид...» на території абатства — крадеться у сні. Це звідси — з Гейтстоуна?

«Вона, ну... гм... Ніколасе, ти ж не скажеш солдатам, що я ховаюся в Гірській Маунт, чи не так?»
ТИ?

«Не хвилюйся, Лазаре. Я не маю наміру повертатися до абатства — воно повністю зруйноване пожежею та обвалом».

Лазар втрутився: «Ти мусиш сказати комусь, щоб покликав брата Сальвітіно — щоб зачинив Ворітний камінь! Хіба в абатстві нікого немає?»

Ніколас похитав головою. «Я ніколи більше не ступлю ногою всередину обпалених стін абатства. Знаючи те, що я знаю зараз, я не маю жодного стосунку до Пекла, Пекельних Воріт чи легіону безжальних солдатів, від яких мені ледве вдалося втекти. Ні, я йду до Мюрата, щоб забрати Марту. І ми залишимо це жахливе місце далеко позаду».

«Як ти можеш не хвилюватися, якщо Ворота відчинені?»

«Мені справді не байдуже. Той факт, що мені байдуже, значною мірою пояснює, чому я дав слово Одіно, що прийду до печери та доставлю тобі провізю. І як людина слова, я ніс...» виконав своє бажання і розповів тобі все, що хотів, щоб ти знала, — ну, майже все. Це ще не все. Брат Одіно змусив мене поклястися, що я попрошу вас дати слово. що ви покличете брата Сальвітіно та повернете його до відкритих воріт абатства, щоб він спробував знову їх закрити.

«Чесне слово?» Лазар зліз з валуна та підвівся. «Я не можу дати цьому слово!»

Я не можу цього зробити!

«Одіно сказав, що сподівається, що ти відповіси так, як відповів би твій батько. Це були останні слова, які він прошепотів мені, Лазаре, — що ти будеш своїм батьком і навіть більше».

«Це забагато».

«Я розумію», — Ніколас опустил голову й вступився у полум'я. Лазар завмер на місці.

«Зрозумів що?» — нарешті спитав Лазар.

«Я б теж не зміг цього зробити, якби Одіно мене попросив — з Мартою та всіма іншими».

«Це все? І Ворітний камінь залишається відкритим?» — спитав Лазар, знизуючи плечима.

«Я зробив усе, чого від мене очікував Одіно. Решту він очікує від тебе. І оскільки ти зробив свій вибір... на жаль, я так розумію, що Ворітний Камінь залишається таким».

«Але ти ж знаєш, Ніколасе, що я не можу. Я не можу йти у світлі. Я не можу дійти до Італії — це надто далеко. Брат Одіно питає мене, чого я не можу зробити. Це забагато, брате!»

Микола підвів голову й зустрівся поглядом з Лазарусом. «Він ніколи не мав наміру, щоб ти пішки йшов до Італії». Над печерою запала тиша.

Лазар нарешті промовив: «Я не можу зробити те, що ти міг би придумати».

«Ти колись пробував?» Лазар нічого не відповів. Микола схопив чисту паличку з купи палива та встромив її кінець у серце вогню, обережно повертаючи її, доки вона яскраво не спалахнула. «Можливо, я зможу переконати тебе в протилежному». Микола підняв палаючий смолоскип і підвівся на ноги. «Ходімо». Він повернувся і попрямував углиб печери, до вузького отвору гроту. Лазар пішов за ним.

«Знаєш, я відкрив цю печеру невдовзі після того, як прибув до абатства».

«Гірський Рот», — додав Лазар.

«Ти теж це бачив — обличчя в скелях?»

«Я так і зробив. Однак, Ніколасе, чому ти їхав так далеко від абатства?»

«Дивлячись; розмірковуючи про речі. Шукаю себе, мабуть. Мені подобається гуляти і дивуватися різним речам».

«І ти знайшов себе?» — спитав його Лазар. Микола почув сарказм у його слова.

«Натомість я знайшов Гірський Пащу», — засміявся Ніколас. Вони увійшли через прохід у гроті. Ніколас низько нахилився, продовжуючи рухатися з смолоскипом; а Лазар тягнувся позаду, завжди обережно стежачи за низькою кам'яною стелею між ними.

«Куди ми йдемо?»

«Вперед. Ходімо».

«Я так і зрозумів», — пробурмотів Лазар. Ніколас хихикнув. Вони вдвох почали шукати відповіді. через прохід. Його стіни зрештою обвалилися, відкриваючи величезну печеру, вологе повітря якої було насичене різким запахом. З колом світла, що освітлювало підлогу навколо них, вони підійшли до її центральної частини. «Що це за запах?» — спитав Лазар. «Щось тут є». Лазар шукав у темряві.

«Так, твої вчителі. Вони можуть навчити тебе літати, Лазаре». Ніколас зупинився й обернувся.

«Хто? Як?»

«Найкращий спосіб». Ніколас підняв смолоскип високо, відкривши високу стелю печери, повністю заповнену кажанами-підковими. Лазар стояв з благоговінням, оглядаючи верхні печерні утворення, поки на нього дивилися десять тисяч блискучих чорних очей.

«Щури?» — спитав Лазар. Кілька кажанів упали зі стелі та почали кружляти навколо печери.

«Дивіться!» — Лазар показав на них. — «Вони летять!»

«Так, це кажани. Це кажани. А кажани літають. Вони залишають печеру, коли сонце заходить. Вони їдять і повертаються до світанку. Зараз вони відпочивають. Мене завжди захоплювали кажани».

«Кажани... як птахи», — пробурмотів Лазар сам собі під ніс, загіпнотизований і втупившись у стелю.

«Кажани відрізняються від птахів. Кажани літають вночі, коли птахи відпочивають. А вдень кажани відпочивають, коли птахи летять. Зі сходом і заходом сонця вони по черзі панують над небом».

Ніколас засміявся. «Це я його знайшов. Я згадав, як Одіно казав мені, що ти хочеш побачити птаха, тому я його йому приніс». Ніколас дивився на стелю.

«Воно вже мертво?»

«Так, лежить серед каміння вздовж дороги Абатства. Я багато ходив цією дорогою — багато чого знайшов».

«Можна мені смолоскип?» — спитав Лазар. Миколай опустив очі й побачив Лазаря з простягнутою рукою.

«Я можу потримати його вище для тебе, Лазаре». Ніколас підняв його якомога вище, щоб краще освітити стелю.

«Можна мені потримати смолоскип?» — знову запитав Лазар. Ніколас опустив погляд.

«Якщо бажаєте». Миколай дав йому палаючу палицю. Лазар високо підняв її та походжав по гроту, оглядаючи стелю, поки Миколай залишався на місці.

«І вони літають лише вночі?» — гукнув Лазар, і його слова луною відлунювали кризь печера.

«Тільки тоді», – відповів Микола.

Через деякий час Лазар і Миколай повернулися до зовнішньої печери та розпалили вогонь.

«Я знову питаю тебе, Лазарю... заради Одіно... погодишся?»

«Я не кажан», – відповів Лазар.

«А Одіно ніколи б не вимагав цього від кажана», – відповів Ніколас.

«Якщо я скажу, що зроблю це, а потім не зможу цього виконати?»

«Коли я розповів Одіно про Марту та про свої плани покинути абатство, він сказав мені ось що: «Краще взяти на себе зобов'язання і зазнати невдачі, ніж зазнати невдачі через брак зобов'язань». Розумієте.

Лазарю, честь ґрунтується на вчинках, а не лише на словах. Він просив тебе щонайбільше дати слово, що спробуєш. Дай мені відповідь ще раз, і я більше не турбуватиму тебе останнім проханням брата Одіно.

«Італія так далеко ... а сонце?» Лазар глянув на отвір у гроті.

«Твоя відповідь, Лазаре?» Настала тиша.

Лазар відповів: «Я... так». З підлоги печери, поруч зі своєю рукавицею, Лазар підняв карту та переглянув її. «Я пообіцяю ... лише те, що спробую привести ченця ... тільки це».

Ніколас посміхнувся і поплескав хлопця по плечу. «І від тебе не вимагають нічого більшого, ніж «Твоя почесна спроба. Іван пишався б тобою». Лазар шморгнув носом — аж тоді Микола зрозумів, що Лазар плаче під його маскою.

«У чому справа?» — спитав Микола.

«Нічого страшного, брате; я це зроблю». Лазар опанував себе. «Я покличу брата Сальвітіно» щоб він міг допомогти нам з Гейтсоном.

«Добре сказано. Ти самий свій батько і навіть більше», — хлопець витер очі об внутрішню сторону маски. «Ти голодний? Тут багато чого».

«Так, — зізнався Лазар. Ніколас підійшов до саморобного мішка та витягнув звідти тканинні рулони з м'ясом та хлібом. Він схопив міхур для води та подав вечерю Лазарю на коліна, перш ніж повернутися на своє місце.

«Ти не їстимеш?» — спитав Лазар, дивлячись на порожні руки та коліна ченця.

«Ці продукти твої... я збираю, мабуть, на місячні кишенькові гроші для неодруженого хлопчика, якщо ти наполягатимеш, щоб їх вистачило». Лазар витрищився на нього. «Ну, давай! Їж!» Хлопчик кинувся до їжі.

Лазар вечеряв, поки Миколай розважав його розмовами — і час минав. Зрештою, Лазар запив їжу та закоркував мішок з водою. Миколай відніс його назад у мішок.

«Їжте економно — і пийте багато води під час їжі — це наповнить шлунок», — Ніколас — наказав він, гукаючи через плече.

Лазар пішов за ним. «Я зроблю це».

«Ну що ж, Лазарю, настав час, коли я вирушаю до Мурата. Якийсь час ти залишатимешся в безпеці в Гірській Пащі — ніхто не подорожує цими віддаленими краями. У тебе є місяць, щоб підготуватися до подорожі. Потренуйся користуватися тими крилами, які дав тобі Господь. Навчися їх використовувати у кажанів угорі».

«Ти не хочеш залишитися на вечер?» — спитав його Лазар. — «Ти міг би поспати і бути свіжим...»

«Ні, Лазарю, мені треба йти. Моя Марта чекає на мене. У тебе все буде добре, я впевнена».

Лазар опустил голову й плечі.

Вони востаннє обійнялися, і Лазар дивився з печери, як Микола зник за хребтом. Він повернувся до вогню та підкинув ще кілька гілок сухою. Він сів і зігрівся, розмірковуючи про кажанів та зобов'язання – урочисту обцянку, яку він дав привести ченця. Його очі були втуплені в полум'я. Нарешті Лазар знайшов дерев'яний молитовний хрест Івана, який тепер висів у нього на шиї. Він витягнув його та покотив між пальцями так само, як завжди робив його батько.

У полум'ї він помітив чорного жука, що виповз з тріщини в димлячій гілці сухою; комаха обережно кружляла крізь танцюючі язики полум'я, спускаючись по палаючій гілці. Погляд Лазаря простежив за комахою, яка стрибала на прохолодну підлогу...

печеру та помчав на безпечнішу відстань. Він зупинився, розправив крила та полетів до входу в печеру. Зігрітий, втомленими кінцівками та задоволеним шлунком, він почав дрімати там, де сидів. Його голова хиталася та тряслася, він раз за разом засинав і різко прокидався. Зрештою, він покинув тепле сяйво вогню та знайшов вузький закуток у стіні, де піддався останньому надійному та знайомому простору, що залишився в нього — той вічно мінливий світ мрій.

~*~

Більшу частину наступного дня Лазар досліджував свій новий дім — чорні катакомби звивистих коридорів, нерівних поверхонь та з'єднаних між собою печер. Запах і звук краплі води вабили його, і він піднявся вузьким проходом, що пробирався високо в схил гори. Прохід розширювався в невелику печеру, де більша частина дна складалася з неглибокої калюжі води, що жила вкраплями стелі.

Багато разів протягом дня Лазар примружено визирав з входу в печеру. очима, оглядаючи краєвид, що кричав у сонячному світлі, і навіть крізь одяг він відчував сильне тепло, що випромінювалося з висохлої кам'яної долини. Лазар переніс свої запаси глибше в гору, через вузький прохід і в грот кажанів .

Настали сутінки. Лазар розпалив нове вогнище всередині гроту; його світло освітлювало стелю та тисячі кажанів. Коли печера нагрівалася, а дим від вогню піднімався до стелі, дах печери ожив. І сотні кажанів падали зі своїх сідал і кружляли навколо печери. Все більше й більше їх наповнювало повітря, поки печера не кишла ними.

Лазар хихикнув. Він підвівся і простягнув руки, коли вихор крил поглинув його. І вони сіли на його мантию та перелізли через нього, перш ніж знову злетіти. Лазар зірвав капюшон, оголивши широку посмішку. Він заправив маску за мотузковий пояс, поки кажани повзали по його волоссю. Лазар ходив колами з піднятими руками, вкритими кажанами. І його сміх переріс у сміх, який луною розносився печерою. У торнадо тріпотіння крил Лазар вальсував навколо гроту, істерично регочучи та спотикаючись, як п'яний Одіно.

За межами печери, над вкритими золотим листям пагорбами східної провінції Овернь, розгорталася дивовижна, небачена та короткочасна драма — з усіх гір Франції, здавалося, що сходинка місяця кидала знизу вгору посмішку лише на одного: зовні дивного

гора з роззявленим ротом від істеричного сміху відригувала хмари кажанів, що кишили на її скелястому схилі. Однак кажани незабаром покинули верхівки дерев і зникли; а колись гучний сміх гори повільно перейшов у змішані стогони горя — у жахливі крики болю та самотності — у задушливі муки та задишки виття безперервного голосіння — і в жахливо жахливі звуки, такі глибоко тривожні — що навіть місяць дивився вниз і плакав за виючим Гірським Пащею.

[Кінець розділу 9]

Цей літературний твір був створений

виключно присвячений

Едгар Аллан По (1809—1849)

— Нехай його спадщина живе в кожному з нас —

~[GothicNovel.Org](https://www.gothicnovel.org)~